

Nyíri Attila

*A lélek készsége az anyanyelv,
játéka a beszéd*

*„A gondolat független
a tértől és időtől”*

Brelich Angelo

A gondolat kibontakoztatása

*Felmerült kérdések,
majd tisztázás;
Kétfelék oldása,
formaadás.*

*Párbeszéd, hasonlat,
jól megformált;
Kerülje – nagy ívben –
el a homályt!*

*Nem az a fontos, 'mi
divattá vált;
Legyen a gondolat
tömör és zárt!*

Kispest, 2000. január 12.

A költészet

*Mi ér többet, mint az élet?
Egyszerű vagy lehet véglet,
parancsol, de meg is kérhet,
csakis egész és nem részlet,
rím nélkül már mit sem érhet,
elmond titkot, jövőképet,
behálózhat sorsot, népet,
tortára tesz habos krémet,
olthatatlan vággal éltet,
belédoltja a meséket,
nem parázssal, lánggal éget,
Halálomig légy hű – kérlek –
ó költészet !*

Égeraracs, 2002. augusztus 8.

*„A beszédet sokszor megbántuk,
a hallgatást viszont még soha”
Caecilius*

A lényegét mondd !

*Szükszavú a magyar ember,
'Mit mond: lényeg, nem szótenger.
Bármit tesz is, bárhová megy,
Természetes a szó, nem kegy.*

*Mondvá rossznak avagy jónak,
Nála súlya van a szónak,
Ritkán nyílik meg a lelke,
'Mi benne van, azt kiöntse.*

*Történt egyszer, egy vasárnap,
'Mikor népek hova járnak?
Hová, hová? A templomba.
Persze, kinek mi a gondja.*

*Mint mondtam, egy ismerősöm
A templomból jövet – őszön –
Családjához hazaérve,
Kérdik: – mi volt pap beszéde?*

*– Miről beszélt, a bűnről hát!
– Felelt ő, de kérdik tovább:
– És mit mondott? – gyötrik egyre,
– Hogy mit mondott? Ellenezte!*

Kispest, 1999. január 12.

*A tájnyelvben még megfelel,
a köznyelv nem él ezekkel*

A segédmunkás bújja
(pongyola szóhasználat)

*Bánkódik is azótától,
hogy a tulipántot leszakította.
Nyárára dolgozik máshol,
mert több meszetet rakott a habarcsba.
Nagy a bánat őnálánál,
mert a mester elmondta neki aztat:
Jobbnaĳ látja őtet másnál,
s mivel nem kellettett, mással falasztat.*

Kispest, 2004. február 3.

Magyarázat

<i>azótától</i>	—	<i>azóta</i>
<i>tulipántot</i>	—	<i>tulipánt</i>
<i>nyárára</i>	—	<i>nyárra</i>
<i>meszetet</i>	—	<i>meszet</i>
<i>őnálánál</i>	—	<i>nála</i>
<i>aztat</i>	—	<i>azt</i>
<i>őtet</i>	—	<i>őt</i>
<i>keĳletett</i>	—	<i>keĳlett</i>

*Az életben lehetsz hálás,
ha a holtad Nappá válás*

A székelylős magyar neve

*Temetésnél volt szerepe
a szemre tett lemezkének;
Volt, 'hol érme pótolta ezt,
s van, 'hol ma is ezzel élnek.*

*Anyanyelvünk megőrizte
ezt a szokást, mert érdemes,
A lesütött szemű ember
mai neve is: szemérmes.*

Égeraracs, 2002. augusztus 7.

Van 13 hangunk, amelyre a latin nyelvben nincsen betű. Ezek: cs, gy, j, k, ny, ö, sz, ty, u, ü, z, zs, y

Ahogy a magyar sohasem beszélt (gondolatok I. Istvánra emlékezve)

*Milyen szó a **sialia**,
hogyan van az, hogy nem értjük?
Urdu, nanaj, mingrel, ingus,
thaj, va, mon, csam vagy volapük?*

*Egyiken sem jelent semmit,
nem ezekkel van most bajunk.
Ahhoz, hogy ezt felfoghassuk:
a múltba kell elutaznunk.*

*Írásunkat s ős hitünket
István király eltörölte,
S az akkori magyar nyelvünk
helyébe a latint tette.*

*E nyelvnek az ABC -je
szegénységét bizonyítja:
Nincs egyetlen betűje sem
tizenhárom szép hangunkra.*

*Hívott papok ezt a hiányt
hallomásból úgy pótolták:
Írásukban több betűvel
helytelenül megalkották.*

*A Halotti Beszéd és más,
'melyek ekkor keletkeztek,
Elődeink beszédéből
nem őriztek semmit így meg.*

*Ez után a **sialia**,
amelyet ők hagytak így ránk,
Csak magyarul írva s ejtve
lesz érthető: ez a **zsályá** -nk.*

Égeraracs, 2002. augusztus 20.

Magyarázat

<i>gimilc</i>	–	<i>gyümölcs</i>
<i>urdu</i>	–	<i>ind nyelv</i>
<i>nanaj</i>	–	<i>mandzsu-tunguz nyelv</i>
<i>mingrel</i>	–	<i>kartvel nyelv</i>
<i>ingus</i>	–	<i>veinah nyelv</i>
<i>thaj</i>	–	<i>kínai-thaj nyelv</i>
<i>va</i>	–	<i>khaszi-nikobar nyelv</i>
<i>mon</i>	–	<i>mon-khmer nyelv</i>
<i>csam</i>	–	<i>indonéz nyelv</i>
<i>volapük</i>	–	<i>az első mesterséges nemzetközi nyelv</i>

*Ahhoz nem férhet semmi kétség,
alkalmatlan vendég az éhség*

Ami a konyhában csak volt

*Vendéglőben – hajdanában –
Egy törzsvendég vacsoráza.
Megrendelé az ételét,
Az'tán néze csak szerteszét.*

*Hamar jöve a gulyása,
S a vendégünk hozzálata.
Ám ahogyan megkóstolá,
Következőt tevő szóvá:*

*„Ez a gulyás – így – nem ízlik,
Ebből valami hiányzik.”
„Az nem lehet, higgye, uram!
‘Mi bent vala, mind benne van.’”*

Kispest, 2002. január 27.

*Magyarázat
folyamatos múlt
(elődeink még használták)*

<i>nézék</i>	<i>megkóstolám</i>
<i>nézél</i>	<i>megkóstolád</i>
<i>néze</i>	<i>megkóstolá</i>
<i>nézénk</i>	<i>megkóstolók</i>
<i>nézétek</i>	<i>megkóstolátok</i>
<i>nézének</i>	<i>megkóstolák</i>

*A zagyva beszéd olyan, mint
levesben a betűtészta*

Beszélgetés

*Köztünk a beszéd pamutgombolyag,
guzsalyunkon kócszavak;
Rokkánk pereg, pereg és elakad,
'míg fonallá fonódnak.*

Égeraracs, 2000. július 1.

*A nagyhangú szóáradat
mellőzi a jó tartalmat*

Bizonyításra nem szorul

Mi az, ami a beszédnek ízt ad?

Finom elmésség, amely rendkívül jó.

Virágzásakor Athénben járta

A csípős szellem: az attikai só.

Kispest, 2003. november 30.

*Mondanivaló nélkül csak
mellébeszélni lehet*

Bolondéria

*Volt, hogy a boldogult
nemigen boldogult,
Olyankor bolondult,
amíg megbolondult.
Így már a boldogult
igencsak boldogult,
Mert addig bolondult,
'míg belebolondult.
Örült a boldogult,
örült, hogy boldogult;
Örült meg boldogult,
amíg megboldogult;
S így lett megboldogult.*

Égeraracs, 2000. november 5.

január	—	Fergeteg hava
február	—	Jégbontó hava
március	—	Kikelet hava
április	—	Szelek hava
május	—	Ígélet hava
június	—	Napisten hava
július	—	Áldás hava
augusztus	—	Új kenyér hava
szeptember	—	Földanya hava
október	—	Magvető hava
november	—	Enyészet hava
december	—	Álom hava

ősi elnevezések

Büszke vagyok..

*A hónapok latin nevét
világunk is átvette,
Nálunk külön nevük is van:
büszke vagyok – így – erre.*

*Január a télhó hava,
február a télutó,
Március a tavaszelő,
április a tavasz hó.*

*Májusban van tavaszutó,
nyárelő a június,
Július a nyárhó hava,
nyárutó az augusztus.*

*Szeptember így az őszelő,
és ősz hó az október,
A november már őszutó,
s a télelő december.*

Kispest, 1999. december 25.

Csak egy betű ?

*Ez itt a sár, ő meg Sára,
de a víz már elég mára.
Erre a nap, arra napa,
amit most kap: az a kapa.
Ha szelet hint, leng a hinta,
más így a mint, mint a minta.
Lám az egyik, másik láma,
rám a falról esett ráma.
Itt áll a bak, ott a baka,
fut fel a bab és a baba.
Ő lehet Paul, nem a Paula,
tetszik a faun? Szebb a fauna!*

Égeraracs, 1996. november 4.

Magyarázat

- szatíra* — *gúnyirat*
szatír — *ló- vagy kecskelábú isten
a görög hitregében*
napa — *az anyós régi neve*
faun — *erdei istenség szarvakkal
és kecskelábbal a görög-
római hitregében*
fauna — *a vidék állatvilága*

„A magyarnak semmi se,
a németnek annyi se”
népi mondóka

Csecsebecse

*Nem valami drága jószág,
gyermekjáték neve: a **csécs**.
Hasonlóan kicsi pénz volt
a fillérnek neve: a **bécs**.*

*Ami mára még megmaradt,
a két szavunk egybevetve:
Ha valami a számunkra
értéktelen **csecsebecse**.*

Égeraracsa, 2004. november 2.

*Távoliakban keressük azt,
ami a közelünkben van*

Egy - én

*Sehol máshol a világban
többes száma nincs az én -nek,
Csak a magyar érzékeny
az egy én -t is egyén -nek,
Sőt teszi még többes számba,
s megjelenik így az: ének,
Erre legjobb bizonyíték
maga a szó: az egyének.*

Kispest, 1998. december 19.

„Haza, nemzet és nyelv, három
egymástól válhatatlan dolog”
Kölcsey

Egyetlen
nyelvem
nyelven

*Minden ember másképpen ír,
Szókincshez nyúl, 'mely kincsestár.
Korcs szót használ a gazember,
Műveire feledés vár.
Jót és szépet beleszóni
A gyermekbe: ez a jövő!
A nyelvünket megőrizni,
S továbbadni, amíg felnő.*

*A szavaknak összhangjuk van,
Használatuk nem bonyolult;
Csak érezni kell és figyelni!
Ha megszólal bennük a múlt.
Tökéletes a magyar nyelv
Alapjában, szellemében;
Egyszerű és rövid, tömör,
Éppen ezért maradt épen.*

Kispest, 2000. január 17.

*„Minden igazi költő képzelete
megteremti a maga sajátos világát”
Benedek Marcell*

Elevenítő erő

*Ad-e mást is, ad-e újat,
és teremt-e a képzelet?
Nem teremthet, meglévő mind’ ,
csak velük újat képzelek.*

Égeraracs, 2001. augusztus 7.

*Aki boldog, az elégedett is, de aki
elégedett, nem biztos, hogy boldog*

Elfogyhatnak...

*Vivódó, vérző verseket
formált az Akarat,
Keresztül-kasul kínlódva
hagyták le ajkamat.*

*Merészet, messzire mondani:
elérni Végtelent,
Belátom bölcsen, borúsan,
lehetetlen jelent.*

*Szóljatok szépen, szelíden,
helyettem a Szavak,
Sejtelmes, silány selyemben
tétován hangzanak.*

*„Nyers nyelve nyitott nyílásán
zuhatagban jöttünk,
Névtelen, néma nuncstelen
maradt el mögöttünk.”*

*„Hirtelen hátrább hőköltünk
sötétbe kerülten,
Kőkemény, konok kapukon
elfogytunk a csendben .”*

Kispest, 1966. december 26.

*Dallal a költészet is más
és ösztönös a hallgatás*

Épít a csönd...

*Pénztől sarkantyúzott a világ,
divat alakítja az ízlést;
A szépség ellen támad a kedv,
és ha nem tetszik, akkor ne nézd!*

*Az élet sodor felgyorsultan,
a gondolkozónak nincs helye;
Hadarni kell, dadogni, ööözni,
s tehetünk valamit ellene?*

*Elszoktunk a csöndtől mindnyájan,
a jelen fél a némaságtól;
Ezért is használ közhelyeket,
és teszi ezt megfontolásból.*

*Pedig szükség van a csöndre is,
abban kel ki az elvetett szó;
Értelmet kap sok-sok jelentés,
művészet ez is, 'mely gyógyító.*

*Szavak kötnek a szülőföldhöz,
a csönddel képeznek egységet;
A hagyományok lelket óvnak,
és mély értelmük megvált téged.*

Égeraracs, 2000. szeptember 8.

*Kérdés: a butaság meddig él?
Az még odább van az időbbnél*

Érted, városlakó ?

*Van, aki nyomosan ejti a beszédet,
ajkáról úgy pereg a szó, mint a méz;
Am olyan is akad, aki semmit sem ért,
és mindig mindenre három szemmel néz.*

*Néma mesterektől sok jót tanulhatunk,
átsegítenek bárkit az életen;
Aki nem fogadja ezt a jó tanácsot:
ember a lenben, de nem a kenderben.*

Egeraracs, 2004. május 28.

*A lekicsinylés (irónia)
szelíd gorombaság*

Ez aztán a...

*Ez aztán a jóbarát!
megbízható – mondhatom!
Ügyességét dícsérem,
ha valamit tesz – nagyon.*

*Véleményem, bár van róla,
eldalolni nem tudom:
Nincsen hozzá elég szavam,
és kevés a lanthúrom.*

Kispest, 2000. december 23.

*Kurtán-furcsán szól a szó,
mégis értik ez való*

Félszavak

(újszerű ballada)

- *Ez micsoda?*
- *Kazamata.*
- *Hogy' látod ezt?*
- *Szakállt növeszt.*
- *Mondd, megérted?*
- *Tejtestvéred.*
- *Neki szabad?*
- *Nincs igazad.*
- *Meghívták őt?*
- *Sértette, sőt...*
- *Csonkig égett?*
- *A pör végett.*
- *Kérvénye van?*
- *Olvasatlan.*
- *Ezt akartad?*
- *Eltaláltad!*

Kispest, 2004. február 10

Magyarázat

*kazamata – föld alatti
várkörön*

*Csavak avakkovor évértevenívi,
hava tuvudsz ivígy beveszévélívi*

Havalavadávás
(madárnyelv)

*Mívi havalavadávás? Jovó avazt tuvudnívi,
mívit ívis évértevíink ava szovón;
Mevért avaz ívis avaz, hovogyhava bávárkívi
kívihávátrávál avaz avajtovón.*

Kispest, 2001. február 5.

*Sok népszokás kiveszőben,
őrizzük meg, nincs oly' bőven!*

Háztűznéző – leánynéző

*HÁZTŰZNÉZŐ esetében
a megkért lány rokonsága
ellátogat a legényhez,
s nézik: milyen gazdasága.*

*LEÁNYNÉZŐ esetében
a legény, aki látogat,
és a leány szüleinél
– kérés előtt – mond bókokat.*

Égeraracs, 2001. november 25.

*A herebere a mekekuka
családjába tartozó herkentyű,
olyan, mint az encsembencsem*

Himmi-hummi

*Ok nélkül, vagy talán okkal,
találkoztam nagyon sokkal;
És foglalkoztam azokkal
a himmi-hummi dolgokkal.*

Kispest, 1999. február 2.

*Egyéni választású kifejező eszközökkel
történik a gondolatok átalakítása*

Hogyan olvassunk ?

*Olvassunk nagy figyelemmel,
és ne hagyjunk semmit sem el!
Az ejtés, mint a köznyelvben,
természetes, pontos legyen!
Mindenképpen kell a szünet:
jobban értjük a szöveget.
Áthajló sor – ha van – fontos:
olvasása folyamatos.
Átélesre ösztönöznek
(a) mondatvégi írásjelek,
Megértés lesz a szövegben
jó hangsúllyal, értelmesen.*

Égeraracs, 2004. április 26.

„A nyelv nemzeti kincs.
Elhanyagolása könnyelműség,
megrontása véték”

Pintér Jenő

Iffúság ! tiéd a szó

*Hiányos a műveltségünk,
Nem ismerjük szép hazánkat.
A homálytól, 'melybe lépünk,
Senki tisztán még nem láthat.*

*Az újság is vakít egyre,
A közlésük magyartalan;
Ahogy hozza kénye-kedve,
Angol szónak nagy rangja van.*

*Mindenféle kölcsönbevett
Üvegyöngyöt felhasználunk,
Félretéve a kincseket,
És elhever a gyémántunk.*

*Van itt elég veszedelem,
Birkózni kell kívül-belül,
Magyarságnak – 'mely úgy érzem
Egy a nyelvvel – ez sikerül.*

*Hazám iffúsága, figyelj:
Vegyétek át szolgálatunk!
Nyelvőrzők – és minden, 'mi kell –
Ti lesztek majd, ha meghalunk.*

Égeraracsa, 1997. április 21.

„A jó bűnbak olyan, mint a villámhárító:
levezeti a felesleges feszültséget, s
békességet teremt maga körül”

Immermann Károly

Ismert volt...

*Ide vagyok szúrva
A szekér végébe:
Tartom a rakományt,
nem dőlhet – tőlem – le.*

*A szalma nélkülem
rakoncátlankodna,
Hú! milyen méregbe
gurulna a gazda.*

*Rakta a szekeret
öregje, ifjonca;
Formára rúd vagyok,
névre meg rakonca.*

Kispest, 2000. december 30.

Karosi zengő

Apám regge' csak fartatta:
fürödnyi ke' Karosba.
E'gyüttem hát: itt a Karos,
láccik millen takaros.

Akárki mit gondo' ruolam,
kü nēm állok pergyuora.
Mert a nap má' ollan magos,
tüöle testēm hupolagos.

Fürdüöjébe' sok-sok kis tuo,
nincseny benniük kágyilluo.
Vizbe' tö' tōm én az idüöt,
onnan nizēm a sindüöt.

Égeraracs, 1995. szeptember 16.

Magyarázat

fartatni	—	sürgetni
Karos	—	Zalakaros
e'gyüttem	—	eljöttem
láccik	—	látszik
millen	—	milyen
ruolam	—	rólam
pergyó	—	szabad levegő
má'	—	már
ollan	—	olyan
tüöle	—	tőle
hupolagos	—	hólyagos
tuo	—	tó
kágyilló	—	meztelen csiga
idüö	—	idő
sindő	—	cserép

„A civilizáció a művészet
halálát jelenti”

Jókai

Késői károgás

*Eltűnnek a tájszólások,
szégyenlik az emberek,
Színtelen nyelv nyekereg:
a TV doboz lett a sok.*

*Így feltartóztatlanul
helyi jelleg elvásik,
És helyette nincs másik,
a szabványosított nyomul.*

*Ledőltek a válaszfalak,
az ízetlen átjutott.
Értsük meg – bár köztudott – ,
hogy a beszéd több, mint szavak.*

Kispest, 2006. január 26.

*Nyelvünk alapszókinccse több, mint
4000 éves, de nem kell fényesíteni*

Kettős igeragozás

*Piszmog az Akadémia:
A köznyelvvél csak babrálnak,
Lassan cammog kormányzatunk,
Múltunk lappang. Mire várnak?*

*Nem lobog a lelkesedés,
Alamuszi lett a szellem;
Ily' pipogya emberekkél
Mamlasszá kell így hát lennem?*

*Fájdalom lett ez az ország,
Vad visongás helyett a csend;
Az értelem jajveszékel,
Pedig a múlt nekünk üzent.*

*Eljön még a hajnal – fénnyel?
Maradt itt ép, ami egész,
Vagy, ami tört: összerogyott?
S megáll minden, főleg az ész.*

*Van még kettős ragozásunk,
Sajnos már csak egy része él;
A cselekvőt s a szenvedőt
Köti össze ez a kötél.*

*Tömörít az anyanyelvünk,
Ilyet máshol nem találunk;
Két személy közt – személyraggal –
Fejezi ki: – kérlek, várlak!*

Égeraracs, 2000. augusztus 3.

*Ahhoz, hogy semmin se
csodálkozzál, tudni kell!*

Kettős tagadás

*Az üresség mindig látszólagos,
Tudnivaló, a tárgyban magában.
Ez nincs benne a tanult tudásban,
Érzékelhetik: a gondolatok.*

*Az ember sivár lelkivilága,
A penészszagú tárgyilagosság,
Az átmenetek, bárhogy kimossák:
Minden üzenet rögzül a tárgyban.*

*Van az emberben bármi a múltból?
Csak a lélek bírja a terhelést,
S a test a lélek erőpróbája.*

*Többekkel ellentétben ott, ahol
A **nincsen semmi** öskifejezést
A magyar nép nagyon jól használja.*

Égeraracsa, 1995. november 3.

*Egymás után következő szavak
kezdőhangjának egyezése*

Kezd-M
(kezdőbetűrím)

*Miután mocsárban mentem,
moszkitók megláttak menten.
Mellettem méla mohikán
mulatott mókás medikán.
Mögöttem mohás mozdonyok,
'melyet meguntak mormonok.
Messze molyrágta mormota,
mivel mestere mostoha.
Most már mosolygok magamon:
mint morzsol múltam, mint malom.*

Égeraracsa, 1996. július 21.

„Minden nemzetnek főkincse a nyelv”
Gárdonyi

Kifejező kijelentés

*Kiejthető fölényesen, gúnyos mosollyal az arcon,
Le kicsinylő méltósággal, hogy a fiatás tovább tartson.
Mondta ezt már császár, báró, király, herceg, szultán és sah,
Sok-sok mindent kifejezhetsz azzal az egy szóval, hogy: **bah!***

Kispest, 1999. március 6.

*A költöző madarak – kellően megerősödve –
csak ősszel és tavasszal vonulnak*

Kőborló kajlárok

*Egyrésze a madaraknak
oly' nyugtalan fajta,
Nem tud s nem is akar szokni,
mert valami hajtja.*

*Nincsen fészük, nincs fióka,
mi sem tartja helyben;
Vonulásuk így húzódik
át az egész éven.*

*A vándorló természetnek
nem parancsol szükség,
Belső kényszer űzi őket,
nem pedig az éhség.*

*Ragadozók is készítetik
költözésre őket,
Élelmet is hajszolhatnak
élve rossz időket.*

*Pár nélküli agglegények,
meddő vénasszonyok,
S az özvegyek együttesen:
Kőborló kajlárok,*

*Vannak, melyek szórakozva
váltják a helyüket,
Szűk kör avagy tágasabb is
lehet a terület.*

*Küzdhetetlen erő hajtja
emerről amarra,
Ők országok csavargói
mindent odahagyva.*

Égeraracs, 2002. június 21.

*Kisbírónk dobol a sarkon,
hogy a sok hír hozzánk jusson*

Közlemények
(kapcsolt rímek)

*Elmondja hát Emesének:
Ének nélkül csak beszélnek,
Élnek velük fehérnépek,
Népek ők is, mi több: szépek.*

*Elmondja a szószólónak:
Lónak jár a zabos abrak,
Rak rá nyerget, 'ki eljövend,
„Vend ül rajta és nem kend.”*

*Elmondja, hogy mély a Nílus:
„Ilus, nehogy addig eljuss!
Juss a részed, 'mely hazavár,
A vár nem rom, s nem is sivár.”*

Kispest, 2001. február 17.

Közzétett közhelyek közlése

*Körülöttem áramlik valami,
Ami olyan, mintha fontos volna,
És csak az a csodálatos rajta:
Nem akarnak érteni, hallani.*

*Ami látható: kicsi s egyszerű,
Az óriás csak a láthatatlan.
Én vagyok az, aki állhatatlan,
A vakok között élő egyszemű.*

*Nagy lendülettel kell kimondani
A jólismert, köztudott dolgokat,
Így válik ténnyé, szóvá a betű.*

*A mondatokban semmi új, ami
Személyes érzés, nem is fontosak,
Mert így ömlik szét bennünk a derű.*

Kispest, 1996. december 16.

*A helyesírást szünet nélkül
gondozni kell!*

Leltározás

Bezárt boltok ajtaján

kicsiny tábla található,

Dülöngélő betűkkel

rá van írva e három szó:

„Leltár miatt zárva.”

Nyelvtanilag ez helytelen:

árukészlet mindig van,

így leltár is egész évben.

Emiatt az üzletet

zárni – enyhén szólva – furcsa.

Fogalmazzunk helyesen:

„Leltározás miatt zárva.”

Kispest, 2001. április 15.

*„Hol sír, hol nevet:
ilyen a gyerek”
népi mondóka*

Lovasszánon

*Kérdezitek, hogy az ki,
aki vár és aki hí' ?
Ismerős, 'hol kutya nyí,
hozzámegyünk lóval: gyí!
Csapás van a hóban, ni!
nyomot hagyott itt a sí.
Azért megyünk oda mi,
mert született egy kis fi.
Lesz ott más is, nemcsak ti:
örömanya, aki rí,
és egy bajnok, aki ví' .
Olyan is, 'ki sokat szí' ,
de mászkál majd be és ki.*

Kispest, 1999. január 25.

*Azt remélem, hogy a majd
arat végül diadalt!*

Majd visszatér

*Miről tudod, ha jön a fog:
A csecsemő nyugós, nyafog.
Léhűtő, ha munkához fog:
Tesz-vesz, aztán elsompolyog.*

*Nyelvünkben a jövő: a **fog**,
Sajnos ezé a polgárjog.
Remélem, hogy változni „fog”,
Hiszen a **majd** régi dolog.*

*Miről tudod, ha megy a fog:
Hogy csukott szájjal mosolyog.
És ha kijött végül a fog:
A csecsemő kacag, csacsog.*

Égeraracs, 1998. május 23.

*A gondolat szavakba foglalása – ha
szokássá válik – hátrányos is lehet*

Más értelemmel bír

*Sok képes kifejezés van
a szép magyar nyelvünkben,
Megérteni egy idegen
nem tudja azt sohasem.*

*Itatja az egereket:
sírdogál egymagában,
Fűbe harap egy illető:
ember már holtta váltan.*

*Van, aki a lóbórt húzza:
az alszik nagy horkolva,
Lány, ha petrezselymet árul:
nem kéri fel a táncra.*

*Mesék hőse rózsájának
mondja, hogyha nem bitang:
El nem választ egymástól csak
ásó, kapa, nagyharang.*

Égeraracs, 2004. július 23.

„Az a nyelv a legtökéletesebb,
amely a legkevesebb szóval
a legtöbbet fejezheti ki”

Jespersen Ottó

Mást jelent

Hogyha valamit keresek,
A találni szót használom.
Lelni keresetlen lehet,
Véletlenül, kis barátom.

Ürességben megjelenő
Valamire a szó: ritka.
Más dolgok közt fordul elő
Bármilyen, itt-ott: gyér szó titka.

Eredményes küzdelemre
Két szavunk van, higyj nekem!
Diadal, ha dicsőséges,
Egyébként csak győzelem.

Nép esetén, embereknél,
Különböző az eredet.
Ha azonos eredet él
Nyelvvél együtt: az a nemzet.

Kispest, 1999. január 20.

*A szólások alakja személyben,
időben és módban is változhat*

Meglehetősen különböznek

*Hasonló két kifejezés,
jelentése még is más.
Használatban derül csak ki,
mit is takar a szólas.*

*Mind a kettő esetében
benne van a szépsége.
Nem izgatja magát az, 'ki
nem veszi a szívére.*

*A másiknál erkölcsileg
nem lesz felelőssége,
Ha valaki nem vállalja:
nem veszi a lelkére.*

Égeraracs, 2005. augusztus 15.

„Ne vessünk meg és el semmit
azért, hogy régi”

Wesselényi

Meg-magyar-ázom

(Szóke Lajos Útjelző -je alapján)

Meg kell, meg kell magyar -áznom!
hogy nyelvünkben egyes szavak
miért vannak úgy, ahogy vannak:

Ami nem fél, az ép, egész,
de csak nálunk van egész -ség,
s a fél-elem már csak két -ség.

Bizony -talan fél -elmet szül,
a bizony -ság nagy-nagy erő,
'mely kegy-elem -mel lép elő.

Az úton-álló kegy -etlen,
a kegy -etlen ál-arc -ban áll,
és istene bál -vány: a BAAAL.

Lelkünk lángja: önnön- mag -unk,
tört-én -elmi mag: én-elem,
s mást tanít a tört-én-elem.

Az ál-om így nem valóság,
ható ál-om: a hat-al-om,
s ebből lesz a bir-od-al-om.

Ne mellőzzük hát magunkat!
'ki megteszi, az nemcsak él,
mag -ára ébred: fel-eszm-él.

Az sugár -zik, 'ki fénnyel ég,
el-ég -telen hamut is hagy,
'ki tisztán ég: sorsában nagy.

Minden él -et egy fel-adat,
akkor jön csak az ismétlés,
ha a mért súly igen kevés.

Kispest, 1999. december 4.

*„Azelőtt némely mesterember művész volt,
ma a legtöbb művész mesterember”
bölcс megállapítás*

Megnyilatkozás

*A mesterkélт szó roppant suta,
Bár tetszetős, csupán álruha.*

Kispest, 2002. január 31.

*Azelőtt a mű dicsérete a mesterét,
ma a mester dicséri a művét*

Megtéveszthet

*A művész alkot révületben,
'melynek alapja az ifilet;
A mesterember tudatosan
irányítva néz le minket.*

Kispest, 2002. december 27.

„Akad ember, aki a lelkiismeretet csupán
zavaró körülménynek tekinti”

Maszkov Vladimir

Méltatlankodás

*Azt hitte, hogy béke honol,
ha mint inas lótfut, lohol.
Takarít is, nemcsak koszol,
szőnyeget ver, ruhát porol.
Felszolgálva úgy gyakorol,
de elfogyott az alkohol.
Az úr ezért majd mást okol,
zsörtölődik, vádat kohol.
Csoda, ha az inas orrol?
és érthető, hogyha torol.
Kívánva azt, amit sorol:
„vigyen ördög, tartson pokol!”*

Égeraracsa, 1999. június 15.

*Tanítani ünnep,
de tanulni könnyebb*

Mesterség ?

Könnyű lehet tanítani?

bárki próbálhatja:

Foglalkozás vagy hivatás

számára a szakma?

Gépiesen magyarázva

lehiggad buzgalma,

S belátja majd, annak, 'mit tesz:

se füle, se farka!

Kispest, 2003. március 17.

„Be van fejezve a nagy mű, igen”
Madách

Mikor melyik?

Nyelvtanuló nem látja át,
hogyan fejezze ki magát:
Melléknévi igenévvel,
vagy határozós forma kell?

Nem megoldott a feladat,
és mint kérdés nincs megoldva?
Eltűlzott -nak látszott eddig,
eltűlözva ez nincs pedig.

Nem kizárt a védők álma:
ádáz vita nincs kizárva.
A támadók felszereltek,
s felszerelve vár két sereg.

A vita jó, a cél nemes,
de tudni kell: mi lényeges!
Ez a kérdés már megoldott,
befejezem így e dolgot:

Ha cselekvés ténye a fő,
a ragozott ige illő.
Lezárt, eredményes ténynél
határozós igenév él.

Égeraracs, 2000. október 13.

*„A halhatatlanság egyenlő
az idő halálával”*

Komatsu Sakyō

Művészet ürügyén

*Bármit alkothatunk; te vagy én vagy ő,
Egyetlen bíránk van, és az: a jövő.*

Kispest, 2003. február 19.

*Német nyelvben alt és ur van,
latin-olasz az antik szó,
csak egy sztari van a szlávban,
így bőségünk mámorító*

Nem évül el

Öreg csupán ember lehet,
növény, állat már: **vén**;
A köztudat zavarodott
használatuk terén.

A tárgyak -ra és idő -re
a helyes szó: **régi**,
Ide illik, ezért helyét
ős és ó is kéri.

Változatuk: **éltes, ócska,**
koros, élemedett,
Régies, agg, ősi, ódon,
avatag, vénhedett.

Idős, vénült, hajlott korú,
elavult és ósdi;
Származékaikat hosszan
lehetne sorolni...

Kispest, 2004. december 15.

*Az a földoszlop, amely a felszín
eredeti magasságát jelzi: a földbaba*

Nem szebb ?

*Tudod-e, hogy mi a neve
Szatmármente a vizeknek,
'Melyet a folyó otthagzott,
S 'melyből tófiókák lesznek?*

*Nem holtág és nem is vadvíz,
Névet kapott mindahány.
Árpád-kori gyönyörű és
Magyaros a: halovány.*

Kispest, 1999. február 11.

*Szabályos hanghullámzás: a lejtés,
a vers egyenlő részei: az ütemek*

Nemzeti verssorok

*A zenének lejtése van,
éppen úgy, mint a táncnak;
Hisz' zenére az emberek
máig táncot is járnak.*

*Összefüggő dallama van
versünknek a zenével,
Felismeri azt a magyar
– nem mással – a fülével.*

*Más nemzetnek is van verse,
zenéje és néptánca;
Ám lejtése oly' idegen
a magyar fül számára.*

*Mértékekre feloszthatók
a nemzeti verssorok;
Első köztük kétütemű,
hatszótagút alkotott.*

*Ilyen volt és ilyen most is
népdalaink többsége,
Dallamára táncot járhat
aki akar – kedvére.*

*Kétütemű, négy-négy szótag:
ez az ősi nyolcasunk,
Mértékéről tudja bárki,
hogy ezek itt mi vagyunk.*

*Van még három- s négyütemű
dús termésünk e téren,
Hogy továbbra is együttjár
vers, zene, tánc — remélem!*

Égeraracs, 2000. október 25.

<i>állatismerő</i>	–	<i>bogarász</i>
<i>árus</i>	–	<i>kufár</i>
<i>festő</i>	–	<i>píktor</i>
<i>gyógyszerész</i>	–	<i>patikus</i>
<i>hivatalnok</i>	–	<i>tintanyaló</i>
<i>író</i>	–	<i>irkász</i>
<i>költő</i>	–	<i>poéta</i>
<i>lőkereskedő</i>	–	<i>kupec</i>
<i>marhakereskedő</i>	–	<i>tőzsér</i>
<i>mérnök</i>	–	<i>földkóstoló</i>
<i>orvos</i>	–	<i>felcser</i>
<i>színész</i>	–	<i>komédiás</i>
<i>szobrász</i>	–	<i>sárgyúró</i>
<i>tanító</i>	–	<i>betűvető</i>
<i>tudós</i>	–	<i>könyvmoly</i>
<i>újságíró</i>	–	<i>firkász</i>
<i>ügyvéd</i>	–	<i>szófacsaró</i>
<i>üzletszerző</i>	–	<i>vigéc</i>

lenéző elnevezések

Nemzeti vonásunk

(keleti örökség)

*Kevély népünk ellenszenve
s hagyományos megvetése
mindenkit ér, aki nem vet,
s mással keres meg kenyeret.*

Égeraracs, 2001. augusztus 1.

„A játék a test, a tréfa
a lélek édes fűszere”

Ferenczi István

Nyelvtalány

Lódít a nyelv szívesen,
mert a csalást szereti.
A felhő nem hő egészen,
sőt iránya sincs neki.

Így a jobbágy sem jobb ágy,
szorítóban nem szorít.
Csoda, ha elkap a vágy,
hogyan megértsem titkait?

Táv-e a hosszúlépés,
vagy valami más lehet?
Marad a sok-sok kérdés,
'mely betölti lelkemet.

Poroszló sem porosz ló,
s az időnek nincs foga.
Hogy a por mégsem oszló:
huncut nyelvünk az oka.

Ötölt-hatolt a „lelkem”,
ha kérdeztem, s hebegett.
Magyar nyelv — anyanyelvem,
de szeretlek tégedet!

Égeraracs, 1998. augusztus 8.

Ott állt mögöttem

*A könyverem javát
én már mögöttem,
De valaki mindig
ott állt mögöttem.*

*Embörökkel – érzöm –
eddig jót töttem,
De valaki mindig
ott állt mögöttem.*

*Az életben egyre
möntem mög gyüttem,
De valaki mindig
ott állt mögöttem.*

*Összetornyosult a
gond is fölötem,
De valaki mindig
ott állt mögöttem.*

*Mögtudom majd én is,
ki állt mögöttem
Akkor, ha elmondom:
„Uram, möggyüttem!”*

Sufil, 1997. november 29.

*„Új alkotmányt szerezhet a nemzet,
de új nyelvet nem, mert akkor már
megszűnt magyarnak lenni”*

Felsőbüki Nagy Pál

Őrizzük meg !

*Életünkben a szók, szavak,
Egyre-másra utazgatnak,
Gépkocsival és vasúton,
Vagy csak gyalog, most már tudom.*

*Fejlődésük soha nem áll,
És hasznukra ez csak szolgál.
De a nyelvről, ha beszélünk,
Érthető az, hogyha félünk.*

*Egyenletes a fejlődés,
Ha nyitott a település.
Ellenben ha elszigetelt,
A sebesség megtizedelt.*

*Nem biztos, hogy a változás
Mindig csak rossz vagy torzulás,
S a korábbi szóhasználat
Csak a helyes, jó változat.*

*Hiszem azt, hogy erős nyelvünk:
Használjuk jól! akkor győzünk,
Mert alapja nagy köszikla,
Nem porba volt az lerakva.*

Kispest, 1997. január 21.

Pecsenye, vagy sem ?

Sült húsnál és pecsenyénél

különbséget a zsír adja;

Sülnél a zsírt hozzáadjuk,

pecsenye süll saját zsírban.

Kispest, 2001. április 11.

*„Rózsa, szegfű, zsálya,
csak hervadás várja”
népi mondóka*

Pihetőkendő

*Rokokó kor hölgyeinél
is pihgett a kebel,
A kivágást takarták el
e lenge kendőcskével.*

Kispest, 2001. január 10.

*Van, 'hová úgy illik a remek,
mint számárta a bársonnyereg*

Próbamunka

*Mit takar a remek szavunk?
Régen darabot jelentett.
A jelentés elhalványult,
S csak a céh őrzött „**remek**” -et.*

*A vándorló céhlegény így
E művével mesterré vált.
Céhen kívül nevet kapott:
A himpellért vagy a kontárt.*

*A szigorú törvényeket
Rombolta le véglegesen
(Az) érdek felszámolására
Kialakult szabad verseny.*

Kispest, 2002. március 31.

Magyarázat

kontár – céhen kívüli mesterlegény
elnevezése az Alföldön
himpellér – ugyanannak a neve a
Dunántúlon

*„Sok szabad az ostobáknak,
piktoroknak, poétáknak”
tősgyökeres csúfolódás*

Pulykavágy

*A pulyka vágya csupán annyi:
– de jó volna pávává válni!*

Égeraracs, 2001. július 24.

*„A tudás nem vált hasznára
a köznépeknek”*

Mark Twain

Ragacsosan

*Körülöttem döngve szállnak gondolatok,
Azért ragadnak rám, mert légyapapír vagyok.*

Égeraracs, 2002. május 25.

*Egy magyar akó : 54,3 liter
egy pesti akó : 50,8 liter*

Régi szavak

*Ósi szavak, régi dalok,
színük már kissé fakó.
Tudja-e még ma valaki,
ha kérdik: mi az akó?*

*Úrmérték volt réges-régen,
s hogy hány liter lehetett?
Nem egységes, a pestivel
hatvan icce tele lett.*

Kispest, 2001. január 6.

*Mosoly, kacaj vagy hahota,
vigyor, röhej és nevetés
közül melyik illik oda?*

Rokonértelmű szavaink

*Sok esetben a szók, szavak
különböző alakúak,
Jelentésük a hasonló,
s értelmében rokon a szó.*

*Akármiikor, akármelyiket
alkalmazni nem is lehet.
Az egyik szó többet jelent,
mint a másik; van egy sorrend.*

*Közönséges, ünnepélyes,
finom, gyöngéd, nem mellékes.
Goromba vagy lekezelő,
tiszteletet kifejező.*

*Csúfondáros, erős, gyenge,
s megvetés is lehet benne.
Egyszer egyik, másszor másik
lesz alkalmas, ez már látszik.*

*Mindig csak egy az igazán
odaillő s találó ám!
Helyes használatban a szó
ésszerű és helyénvaló.*

Égeraracs, 2006. május 8.

*Ne csak karácsonykor érezzük,
hogy mennyire fontos a másik!*

Rokoni kapcsolat I

(vérségi alapon)

(velőske)

A rokont jól kell ismerni.

Testvér neve a szülőknél

nem nagybácsi és nagynéni.

*Ő a **bácsikánk** s **nénikénk**.*

Csak nagyszülők esetén él:

*a **nagybácsink** és **nagynénink!***

Kispest, 2000. december 10.

Magyarázat

<i>bácsi</i>	–	<i>a szülők fivérei</i>
<i>néni</i>	–	<i>a szülők nővérei</i>
<i>nagybácsi</i>	–	<i>a nagyszülők fivérei</i>
<i>nagynéni</i>	–	<i>a nagyszülők nővérei</i>

*Az alkalmazkodás az együttélés
körülményeinek feltételeihez
való ésszerű hozzáállás*

Rokoni kapcsolat 2 *(nem vérségi alapon)*

*Bejön az idegen,
kitenni nem lehet.
Ipa és a **n**apam
már kedvemre tehet.*

*Idegen, ha lehet,
másutt isten áldjon!
Jobban szeretem, ha
megölel az **á**ngyom.*

*Nézem az idegent
hűvös komolysággal.
Örömmel zeng számról
süves-komaság dal.*

*Családtaggá válhat
idegen, ha **v**ejem,
Ahogy' lányomból lett
másutt **m**eny – remélem!*

*Hogy a rossz idegent
szívembe fogadjam?
Inkább hideglelés
törjön csak ki rajtam!*

Kispest, 2002. december 6.

Magyarázat

<i>ipa</i>	—	<i>após</i>
<i>napa</i>	—	<i>anyós</i>
<i>sógor</i>	—	<i>a férj vagy feleség fivére (öcs vagy bátya)</i>
<i>sógornő</i>	—	<i>a férj vagy feleség nővére (húg vagy néne)</i>
<i>süv</i>	—	<i>a testvér férje</i>
<i>ángy</i>	—	<i>a testvér felesége</i>
<i>vej</i>	—	<i>a lányom férje</i>
<i>meny</i>	—	<i>a fiam felesége</i>

*A kapcsolatokat könnyű elmagyarázni,
de rendkívül nehéz megértetni*

Rokoni kapcsolat 3 (testvérek)

*A családban minden fiú
mindig **fivér** valójában;
Fiatalabb köztük az **öcs**,
az idősebb pedig **bátya**.*

*Családban az összes lánynak
mindig **nővér** lesz a neve;
Fiatalabb köztük a **húg**,
az idősebb pedig **néne**.*

Kispest, 2002. december 7.

Magyarázat

öcsém	bátyám	húgom	néném
öcséd	bátyád	húgod	nénéd
öccse	bátyja	húga	nénje
öcsénk	bátyánk	húgunk	nénénk
öcsétek	bátyátok	húgotok	nénétek
öccsük	bátyjuk	húguk	nénjük

*„Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
És áhítattal ejtsétek a szót,
A nyelv ma néktek végső menedéktek.”*

Reményik Sándor

Rövidül

*Az idő lesz kevesebb,
Vagy forgása hevesebb?
Találkozunk, kérdezünk,
Közben hol jár az eszünk!*

*A válasz nem érdekes.
Kérdés sem, 'mit felteszesz.
Ahol lehet rövidítsz,
Így szavakban van a vicc.*

*Mit jelent az, hogy tök jó?
Magyarázni nem való.
Pedig ez még nem nehéz:
Tökéletesen jó, s kész!*

Kispest, 1997. január 7.

„Nyelvtanra a népnyelvnek
nincs szüksége”

Trócsányi Zoltán

Sodri

(az irodalmi nyelv számúzte)

*Elfelejtünk magyarul
helyesen beszélni,
A sodorja alaknál
sokkal jobb a sodri.*

*Bizonyítja igazam
egy másik: pödörni,
Magyar ember a baj'szát
még most is csak pödri.*

*A Bodri kutyanév is
így született – tudni,
Egyszerűen ragoztuk:
bodrom, bodrod, bodri...*

Égeraracs, 2002. október 3.

*Ha van finomabb árnyalat,
úgy kedve szerint választhat*

Szépítő beszéd

Él nyelvünkben a hazudik

enyhébb alakja:

A valóság kimondása

gyenge oldala.

Kispest, 2003. november 16.

*Az elcsépeelt szóvirág
a nyelv üresjárata*

*Szóból ért az ember
(velőské)*

Mi az izé, hát és persze?

Felesleges töltelék szó:

nincs értelmi fedezete.

Alkalmazzák – sajnos – sokan.

Hogyishívják éppúgy nem jó,

s beszédünkben alkalmatlan.

Kispest, 2003. december 20.

„A nyelvtan – helyesírás játékosságát is
végtelenül sok eszközzel biztosíthatjuk”
Szabó Kálmán

Szóépítés

Bőszülő szülő

*Ő,
aki lő,
gyerek még: ülő;
a mindent látó szülő,
aki ugyan néhol kissé őszülő,
most már egyre inkább csak bőszülő.
névelő.*

Ősszel a csősszel

*Ő
nem lő,
magot vesz elő;
fejében van ész, velő,
mert amit ültet: az évelő,
bár a tasakon hiány a*

Égeraracs, 2000. június 25.

*„A költő olyan egyén, mely gondolni véli azt,
amit mások nem látnak és nem vélnék”*

Karinty Frigyes

Szóval... szóval

*Van, aki bevallja,
van, aki tagadja:
Beszédre, szavakra
rá vagyunk utalva.*

*Van okos, van golyhó
és szerény meg túlzó.
Csakhogy – és ez a jó –
nekik is kell a szó.*

Égeraracs, 2003. szeptember 14.

Térülés-fordulás

*Szedett-vedett szekér döcög,
Kövesúton zityeg-zötyög.
Zirgő-zörgő kocsikerék
Zegzugban megy, több, mint elég.*

*Girbegörbén néz a gazda,
'Míg felér a dimbre-dombra.
Icipicit ott, fenn megáll,
Ímmel-ámmal bakról leszáll.*

*Üdvözli az iafiát,
Leteszi a ládafiát.
Abban limlom, tarkabarka,
Csecsebecse, irkafirka.*

*Ugrabugrál ló udvaron,
Megrúgja a ládát nagyon.
Ami benne diribdarab:
Locspocsba hull, törik, hasad.*

*Oda láda csínja-bínja,
Nem örül a retyerutya.
Sertepertél, ló-fut, csitul,
Lánya, menyé irul-pirul.*

*Tereferét un a gazda,
Sebbel-lobbal készül útra.
Otthagyja a hercehurcát,
És gizgazos udvarházát.*

Égeraracs, 1997. augusztus 10.

„– Kontyom süvegedért majd csak elcserélem,
Amit én akarok, azt teszed, remélem!
– Egy asszony nem nyergel soha meg engemet,
Nem is adom kontyéért könnyen süvegemet”

17. századi vers

Utolsó érv

Nem kell ösztökével
nőt biztatni szóra,
Elered magától
mondanivalója.

Jól meg vannak kenve
mindenféle hájjal,
Lóvá tesznek minket
azsagon járással.

Igéznek, olvasnak,
néha szemmel vernek;
Bűbájos varázslók,
nem elveszett lelkek.

Az utolsó érvük,
az ördögadtáknak,
Amire elhallgatsz
cáfolat híján: **csak!**

Egeraracs, 2002. április 5.

Magyarázat

ösztöke – ökröt buzdító
fanyelű vasdarab
azsag – piszkafa, dorong
azsagon jár – váratlanul gyorsan,
hirtelen érkezik

*„Jobban élvezem a boldogságot,
mint az igazságot”*

D. Adams

Ügyeskedés
(szójáték)

*Ha ügyvédnek nincsen ügye,
akkor bizony ügyetlen;
Ám, ha akad egyetlen is,
együgyű lesz hirtelen;
Másra bízva azt az ügyet,
ügyefogyott helyesen.*

Égeraracs, 2005. október 19.

„A költő versben gondolkodik”
Banville Tivadar

Vajúdás

Hogy' lehet megfogni
a vers születését?
Sugallatra hajlik
meg a költő – hétrét.

Az ütem parancsol,
bennsőbből tör elő:
Mégfékezhetetlen,
vad, eleven erő.

Új formákat keres
szíve lüktetése,
Szerencsés kezdősor
mintának elég-e?

Sejt a hangulatból,
s eszmél a formára;
Érzelmi feszültség
lelkében az ára.

Készletben a forma,
mint nyomdában betű;
Ha választása jó,
úgy hosszú életű.

Tudat mélyén előbb
ütem zsong csak benne,
Az'tán ölt csak formát
a nyelvünk zenéje.

Kispest, 2003. március 13.

*„Ha te vagy a vagy, nem vagy a nem-vagy.
Ha te vagy a nem-vagy, nem vagy a vagy.
Vagy vagy a vagy, s nem vagy a nem-vagy,
Vagy vagy a nem-vagy, s nem vagy a vagy.
Vagy, vagy!”*

tréfás mondóka

Van, vagy nincs ?

*A nyelvünkben van olyan szó,
'melyben nincsen magánhangzó?
Megtalálja, aki keres,
ez az és szó, röviden: s.*

Kispest, 1999. január 3.

*Akármilyen szinten
mértékkel jó minden*

Van különbség

*A testedzés egyéni,
a sport társas jellegű;
Kedvtelésből végezni
mind a kettőt nagyszerű.*

Égeraracs, 2001. június 12.

„A halottak többnyire jól kijönnek egymással.

Csak mi élők, mi marjuk annyira egymást”

Carpelan Bodó

Vigyázz ! mit mondsz

(velőské)

Lehet az, hogy ártatlan vagy.

Gonosz nyelvvél beléd szúrnak,

és a sértés páratlan nagy.

Bár kis tüske nem nagy tövis,

Mindegy, lelken mi vág utat:

a nyelv – tudd meg – néha öl is.

Égeraracsa, 1997. május 21.

„S midőn szerelmét rálehelli:
Csupán szeme, a nap ragyog?...”
Vajda

Vissza a múltba...

Vidáman úszik a levegőben,
s napban fürödve gomolyog, a lét;
A harangszó selyme kibomlik épen,
és áfítatszagú réten oszlik szét.

Hallani most a föld üzenetét:
örömet áraszt a mezők felett;
Zuzorka leves volt a mai ebéd,
amelyet a süves rokonság evett.

Jókedv sajdul az öreg csontokban,
ragyog felettük a mérhetetlen;
A meleg párában csupa jóság van,
elcsendesült nyár lüktet a szívekben.

Gond simul el a napverte arcon,
fecskék röpítik a fészekalját;
Elégedett csend honol az ugaron,
és lassan az idő délutánra vált.

Jó az üresség, amely összefog,
zsugorodnak a meglévő rendek;
Köcöllét visznek fejen az asszonyok,
'kik hazafelé libasorban mennek.

Kispest, 2001. február 21.

Magyarázat

zuzorka	—	rántott levesbe – fővés közben – belemorzsoltt, gyúrt tészta
süv	—	a testvér férjének ősmagyar neve
köcölle	—	házilag szótt vászonlepedőben vitték a szénát haza a rétről

„A nyelvnek is törvényeit
Széppé, jóvá mi tész:
Nyelvész urak jobban „tudják”,
A költő jobban „érzi” ”

Arany

Volna – lenne

Más a volna, más a lenne,
Jól tudni ezt már illene.
VAN igéből lesz a volna,
Ez a feltételes módja.

LESZ alakul lenné -vé át,
Feltételes módban – tehát.
Volna – jelen, lenne – jövő,
És ez fel nem cserélhető!

Jó volna... – a mába mutat,
Mi lenne... – már jövőt kutat.
Ha lenné -t is használ magyar,
Valamivé válni akar.

A lett volna „rossz” alakja
Volt volna -t kiszorította.
Ez csak vált volna esetén
Volna valójában helyén.

Példaképpül folyjon a szó!
'Mely mutatja, hogy' van a jó:
Hogyha résen voltunk volna,
Úgy nem esett volna baja.

Kispest. 2000. december 1.

Tartalomjegyzék

1995	2000	2003
<i>Karosi zengő</i>	<i>A gondolat kibontakoztatása</i>	<i>Művészet ürügyén</i>
<i>Kettős tagadás</i>	<i>Egyetlen nyelvem</i>	<i>Vajúdás</i>
	<i>Szóépítés</i>	<i>Mesterség?</i>
1996	<i>Beszélgetés</i>	<i>Szóval..., szóval</i>
<i>Kezd-M</i>	<i>Kettős igeragozás</i>	<i>Szépítő beszéd</i>
<i>Csak egy betű?</i>	<i>Épít a csönd...</i>	<i>Bizonyításra nem szorul</i>
<i>Közétett közhelyek közlése</i>	<i>Mikor melyik?</i>	<i>Szóból ért az ember</i>
<i>Elfogyhatnak...</i>	<i>Nemzeti verssorok</i>	
	<i>Bolondéria</i>	2004
1997	<i>Volna – lenne</i>	<i>A segédmunkás bújja</i>
<i>Rövidül</i>	<i>Rokoni kapcsolat1</i>	<i>Félszavak</i>
<i>Őrizzük meg!</i>	<i>Ez aztán a...</i>	<i>Hogyan olvassunk?</i>
<i>Ifjúság! tiéd a szó</i>	<i>Ismert volt...</i>	<i>Érted, városlakó?</i>
<i>Vigyázz! mit mondsz</i>	2001	<i>Más értelemmel bír</i>
<i>Térülés-fordulás</i>	<i>Régi szavak</i>	<i>Csecsebecse</i>
<i>Ott állt mögöttem</i>	<i>Pihengőkendő</i>	<i>Nem évül el</i>
	<i>Havalavadávás</i>	2005
1998	<i>Közlemények</i>	<i>Meglehetősen különb...</i>
<i>Majd visszatér</i>	<i>Vissza a múltba...</i>	<i>Ügyeskedés</i>
<i>Nyelvtalány</i>	<i>Pecsenye, vagy sem?</i>	
<i>Egy-én</i>	<i>Leltározás</i>	2006
	<i>Van különbség</i>	<i>Késői károgás</i>
1999	<i>Pulykavágy</i>	<i>Rokonértelmű szavaink</i>
<i>Van, vagy nincs?</i>	<i>Nemzeti vonásunk</i>	
<i>A lényegét mondd!</i>	<i>Elevenítő erő</i>	
<i>Mást jelent</i>	<i>Háztűznéző – leánynéző</i>	
<i>Lovasszánon</i>	2002	
<i>Himmi-hummi</i>	<i>Ami a konyhában csak volt</i>	
<i>Nem szebb?</i>	<i>Megnyilatkozás</i>	
<i>Kifejező kijelentés</i>	<i>Próbamunka</i>	
<i>Méltatlankodás</i>	<i>Utolsó érv</i>	
<i>Meg-magyar-ázom</i>	<i>Ragacsosan</i>	
<i>Büszke vagyok...</i>	<i>Kóborló kajlárok</i>	
	<i>A szégyenlős magyar neve</i>	
	<i>A költészet</i>	
	<i>Ahogy a magyar soha...</i>	
	<i>Sodri</i>	
	<i>Rokoni kapcsolat 2</i>	
	<i>Rokoni kapcsolat 3</i>	
	<i>Megtéveszthet</i>	